

නික්මුණු වහන්සේගේ ආගමික මෙහෙවර

පරිත්‍රාණ දේශනා සහ දොරකඩ අස්න දේශනා

පිරිත යන වචනයේ අර්ථ විවරණය

පරි + පූර්ව \sqrt ක්‍රා ධාතුවෙන් නිපන් සංස්කෘත පරිත්‍රාණ, පාලි පරිත්ත යන පදයන්ගෙන් බිඳී සැකසුණු සිංහල පිරිත් යන පදයේ අර්ථය ආරක්ෂාව යන්න යි. මිනිසාගේ සිතූම් පැතුම්වලට බාධා කරවන නොයෙක් මාදිලියේ අදාශ්‍යමාන බලවේග, අපල උපද්‍රව ආදියෙන් ආරක්ෂාව සැලසීම පිරිතේ ප්‍රධාන ම කාර්යය යි. අටුවාවාරිත්ට අනුව “පරි සමන්තතො තායති රකධතීති පරිත්තං” “අන්තරායං පරිහරන්තං තායතීති පරිත්තං” පරිතො වා සබ්බපද්දවතො තායතීති පරිත්තං” යනුවෙන් හාත්පසින් ආරක්ෂා කරයි. අන්තරාය දුරු කරමින් ආරක්ෂා කරයි. සියලු ම උපද්‍රවවලින් ආරක්ෂා කරයි. යන අර්ථ පිරිත යන වචනයේ ඇතුළත් වී තිබේ.

පිරිත වර්ගීකරණය

පිරිත් දේශනාව සඳහා ගතවන කාලය අනුව පිරිත් වර්ග කොට තිබේ.

01. වරු පිරිත	02. තුන්වරු පිරිත	03. තිස්පැයේ පිරිත
04. තිස්පැය තුනේ පිරිත	05. තිස්පැය පහේ පිරිත	06. තිස්පැය හතේ පිරිත
07. සති පිරිත		
- ආදී වශයෙනි.

පිරිත සඳහා ආරාධනා කිරීම

පිරිත සඳහා ආරාධනාව කීප අවස්ථාවක දී සිදුකරනු ලබයි. මූලික වශයෙන් පිරිත දේශනා කරගනු කැමති අය විසින් අදාළ විහාරස්ථානයට ගොස් එහි නායක ස්වාමීන් වහන්සේට දැනුම් වට්ටියක් පිළිගන්වා පිරිත සඳහා ආරාධනා කොට දිනයක් වෙන්කර ගැනීම කළ යුතු ය. පිරිත් දේශනාව සඳහා මහා සංඝරත්නය වැඩමකළ පසු දැනුම් වට්ටියක් පිළිගන්වා මෙලොව ආරක්ෂාව පිණිසත් පරලොව පිං පිණිසත් මෙතැන් පටන් අප කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් පිරිත් දේශනා කරන ලෙස ආරාධනා කරනු ලැබේ. එහිදී තිස්පැය, තුන්තිස්පැය, ආදී වශයෙන් සඳහන් කොට ආරාධනා කිරීම සිදුකෙරේ. තව ද එම ආරාධනා වාක්‍යය මහා සංඝරත්නය විසින් දායක පින්වතුන් ලවා ප්‍රකාශ කරවනු ලබයි. තිස්පැය හතේ පිරිතක දී සහ සති පිරිතක දී මෙම ආරාධනාවෙන් පසුව පිරිතේ තේවාව භාර නායක ස්වමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් දායක පිරිසෙන් ප්‍රශ්න කිහිපයක් අසනු ලබයි.

- මේ පිරින අවසාන වන්නේ කවදා ද?
- සූත්‍ර දේශනාව පවත්වන්නේ කෙදින ද?
- විහාරස්ථානය අයත් පළාත, දිස්ත්‍රික්කය, කෝරළය, පත්තුව කුමක් ද?
- දොරකඩ අස්න ප්‍රකාශය සඳහා දරුවකු සුදානම් කර තිබේ ද?

ආදී වශයෙනි. අනතුරුව දොරකඩඅස්න දේශනා කරන දරුවා මහා සංඝරත්නය වෙත දෙමාපියන් විසින් භාරදීම සිදුකරනු ලබයි.

පිරිත් දේශනාව ආරම්භ කිරීමට පළමුව මහා සංඝරත්නය විසින් “විපත්ති පටිබාහාය... ආදී ගාථාත්‍රයක් දායකයන් ලවා ප්‍රකාශ කරමින් පිරිත් දේශනා කිරීමට ආරාධනා කිරීම තවත් එක් ආරාධනාවකි. සත්කෝරළය ප්‍රදේශයේ දී මෙම වාරිත්‍රය සිදු කරන්නේ පන්සිල් ගැනීමට ප්‍රථමයෙනි. සෙත් පිරිත්, වරු පිරිත් දේශනාවල දී මෙ ගාථාත්‍රයෙන් ආරාධනා කිරීම සිදු නොවේ.

පිරිත් මණ්ඩපය

පින්කමට දින කිහිපයකට පෙර පිරිත් මණ්ඩපය ඉදිකරන අතර එහි දී වාම් බව මෙන් ම සෞන්දර්ය පිළිබඳව ද සැලකිලිමත් වේ. සතර දිශාවට දොරටු සතරක් තබා ඒ දෙපස පුන්කලස් තබා පහන් දැල්වීම සිදු කෙරේ. සාමාන්‍යයෙන් ආසන දොළහක් පැනවීමට අවශ්‍ය තරම් ඉඩපහසුකම් ඇති ලෙස ඉදි කරන පිරිත් මණ්ඩපය බුද්ධ මන්දිරයක් බඳු ය.

පිරිත් පුරණ ස්වාමීන් වහන්සේලා දෙනමට වැඩ සිටින්නට පනවන ආසන දෙකට පිටුපසින් අතු කීපයක් සහිත පුවක් පැළයක් තබා රාජගහ සකසනු ලැබේ. එම යුගපුවටට එලන ලද සුදු ඇතිරිල්ලේ ඉහළ කෙළවර අවානක හැඩයෙන් පුවක් පැළයට බැඳීමෙන් එය නිර්මාණය කෙරේ. පොල්මල් හනස්නෙන් ඉරාගත් තීරුවලින් රවුම් දරඬුවක් මෙන් සකසාගත් වළයම ප්‍රධාන පිරිත් හුය බැඳීම සඳහා ය. පිරිත් මණ්ඩපයේ උඩට වියන් බැඳ පුවක් මල් කිණිති බුලත්කැන්, නාදළු, බෝකොළ ආදිය එල්ලනු ලැබේ. මණ්ඩපයේ දොරටුව ඉදිරිපස කුටි හතරකින් යුතු ප්‍රධාන මල් පැළයක් සතරවරම් දෙවියන් උදෙසා ය. ගම්හාර දෙවියන් උදෙසා සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයේ මල් පැළකි. එහි මල් පහන් ආදිය තැන්පත් කරන්නේ කෙසෙල් කොළයක් ඇතිරීමෙන් පසුව ය. මණ්ඩපය මධ්‍යයේ මේසයක් තබන අතර ප්‍රධාන දොරටුවෙන් ඇතුළුවන විට වම්පස මුල්ලේ ධාතුන් වහන්සේ තැන්පත් කිරීමට ආසනයක් තනනු ලැබේ. ඇතැම් පළාත්වල සධාතුක කරඬුන් වහන්සේ තැන්පත් කරනු ලබන්නේ මණ්ඩපය මධ්‍යයෙහි ඇති මේසය මත උස්ව තැනූ ආසනයක ය.

තිස්පැයේ පිරින

තිස්පැයක් යනු පුරා රාත්‍රියකි. සවස 6 සිට උදෑසන 6 දක්වා කාලය සිංහල ක්‍රමය අනුව තිස්පැයකි. එවන් කාල පරිච්ඡේදයක් පුරා පවත්වන පිරින තිස්පැයේ පිරින වශයෙන් හඳුන්වයි. මේ සඳහා මූලික වශයෙන් ගෙහිමියා විසින් විහාරස්ථානයට ආරාධනා කොට සුදුසු දිනයක් වෙන්කර ගෙන, ගේ දොර පිරිසිදු කොට පිරිත් මණ්ඩපයක් සකස් කොට

මූලික කරුණු සම්පූර්ණ කරගත යුතු වේ. පිරිත් දේශනාව පවත්වන දිනයේ සිදුකරන ක්‍රියා පිළිවෙළ නම්,

- ආරාධිත විහාරස්ථානයට ගොස් ගිලන්පස බුද්ධ පූජාව පවත්වා දැහැන් ගිලන්පස පිළිගන්වා මහා සංඝරත්නය නියමිත වේලාවට සධාකූක කරඬුන් වහන්සේ හා පිරිත් පොත් වහන්සේ පෙරටු කොට පුද පෙරහැරින් වැඩම වීම. මේ සඳහා සුදු ඇඳගත් දෙදෙනෙකු සුදු ලේන්සු හෝ කුවා ඇතිව සිටිය යුතු අතර වියන ඇල්ලීමට හතරදෙනෙකු අවශ්‍ය වේ.
- පා ධෝවනය කොට සුදු පාවඩ මකින් මහාසංඝරත්නය නිවසට වැඩමවීම හා ගිලන්පස පිළිගැන්වීම.
- පිරිත් මණ්ඩපයට මහා සංඝරත්නය වැඩම වීම.
- ගිහි පිරිස පන්සිල් සමාදන් කරවීම හා දැහැන් වට්ටියක් පිළිගන්වා පිරිතට ආරාධනා කිරීම සිදු කෙරෙයි. මෙම වාරිකුස සත්කෝරළය, සතරකෝරළය ප්‍රදේශවල සිදුවන අතර අනෙක් ප්‍රදේශවල දැහැන් වට්ටිය පිළිගන්වා ආරාධනා කිරීම මූලිකව ම සිදුකෙරෙයි.
- පිරිත් අනුශාසනාව, මෙහි දී පිරිතේ ඇති වටිනාකම හා ආනිසංස පිළිබඳ ව හැඳින්වීමක් සිදුකරනු ලබයි.
- පහන් දැල්වීම, මෙහි දී මණ්ඩපය වටා ඇති පුන්කළස්වල පහන් දැල්වීම සිදුකෙරේ. මණ්ඩපය ඉදිරිපිට මිදුලේ පහන් පැළ සකසනු ලබන්නේ සතරවරම් දෙවියන් හා ගම්හාර දෙවියන් වෙනුවෙනි. පහන් පැළ දල්වා හඳුන්කුරු දල්වා, මල් පූජා කොට, ලදපස්මල් ඉස, හේවිසි වාදනය කරනු ලබයි.
- සියනෑ කෝරළ ප්‍රදේශයේ දී, කොළඹ ප්‍රදේශයේ දී පහන් දැල්වීමෙන් අනතුරුව පන්සිල් සමාදන් කරවීම, පිරිතට ආරාධනා ගාථා කියවීම සිදුකරනු ලබයි. එහෙත් දකුණු ප්‍රදේශය, සත්කෝරළය, සතරකෝරළය, උඩරට ප්‍රදේශ යන සෑම පළාතක දීම ප්‍රථමයෙන් ම පන්සිල් සමාදන් කරවා ගිලන්පස බුද්ධපූජාව පැවැත් වීම සිදු කරයි.

දේවාරාධනාව

- පිරිත් පේ කිරීමෙන් පිරිත ආරම්භ කිරීම මෙහි දී නමස්කාර පාඨය, තිසරණය වන්දනා කිරීම හා ජයමංගල ගාථා සජ්ඣායනය කොට යංදුන්නිමිත්තං, දුක්ඛප්පත්තා ව ... සබ්බේ බුද්ධා .. ගාථා සජ්ඣායනා කරනවිට ධාතු කරඬුව, රාජගහ, පිරිත් පැන් කළය සම්බන්ධකර ඇති පිරිත් හුය, තද කිරීම සිදුකරනු ලබයි. දකුණු පළාතේ පිරිත් දේශනාවල පේ කිරීම සඳහා ඉහත දේශනාවලට අමතරව අවිජ්ජා පච්චයා ... ආදී පාඨයන් භාවිත කරයි. උඩරට ප්‍රදේශයේත් රාමඤ්ඤ නිකායික හික්කුන් වහන්සේත් පිරිත් පේ කිරීම සිදුකරන්නේ නැත.

- මඟුල් බෙර වාදනය හා හේවිසි වාදනය සිදුකිරීම් තුන් වටයක් සිදු කරයි. එහෙත් දකුණු පළාතේ මෙහි දී වාදනය කරන්නේ මඟුල් බෙරය පමණ යි.
- මහ පිරින ආරම්භ කිරීම, මේ සඳහා තුන් සූත්‍රය හා මහා ජයමංගල ගාථා භාවිත කරයි. මණ්ඩපයේ වැඩ සිටින මහා සංඝරත්නය පිරිත් හුය අතට ගැනීමත් ඊට සම්බන්ධ ව පිරිත් නූල් ගිහි පිරිස අතට ලබාදීමත් මෙහි දී සිදුකරනු ලබයි.
- යුග දේශනා පැවැත්වීම, පිරිත් පොතේ නමස්කාර පාඨයේ පටන් ඉසිගිලි සූත්‍රය අවසානය දක්වා
- මධ්‍යම රාත්‍රිය ධම්මචක්කපචත්තන සූත්‍රය ඇතුළත් සූත්‍ර දේශනා හතක් දේශනා කිරීම.
- හතරදෙනා වහන්සේ නමක් බැගින් වැඩ හිඳගෙන ආටානාටිය සූත්‍ර දේශනාව, හමාර දේශනාව වශයෙන් දේශනා කිරීම
- අළුයම සෙත් පිරිත් දේශනා පවත්වා පන්සිල් සමාදන් කරවා පිං අනුමෝදන් කිරීම.
- පිරිත් පැන්, පිරිත් නූල් ලබාදීම.

තිස් පැය තුනේ හා තිස්පැය පහේ පිරින

මෙහි දී තිස් පැයේ පිරිතට වඩා යම් යම් වෙනස්කම් දක්නට ලැබේ. මූලික වාරිත්‍ර ධර්ම තිස්පැයේ පිරිතක මෙන් සිදුවේ. තිස්පැය තුනේ පිරිතක් සඳහා රාත්‍රී කාල දෙකක් හා දවල් කාල එකක් යෙදේ.

පවත්වන පිළිවෙල

- පළමු දින රාත්‍රී මහපිරිත් දේශනාවෙන් අනතුරුව යුග දේශනාව පැවැත් වීම සිදුවේ.
- පසුදින උදෑසන හයට මහාසංඝරත්නය මණ්ඩපයට වැඩමවා මහාපිරිත් දේශනාවක් පවත්වනු ලබයි.
- මහ පිරිතෙන් අනතුරුව නැවත යුග දේශනා පවත්වන අතර සවස 2.20 ට ජාම හේවිසි වාදනය පැවැත්වීමත් 3.00 ට මහ පිරිත් දේශනාවක් සිදුවේ.
- සවස 5.00 ට පමණ තෙල්, මල්, රැගෙන පිරිත් පැන් කොතලයක් මණ්ඩපයෙන් ලබාගෙන පෙරහැරින් දේවාලයට ගොස් තෙල්මල් පුදා පිරිත් පැන් ඔප්පු කොට පිරිත් දේශනා කොට මඟුල් බෙර හේවිසි වාදනය පවත්වා දෙවියන්ට රාත්‍රී පිරිත් ඇසීමට පැමිණෙන ලෙස ආරාධනා කරනු ලබයි.
- දෙවෙනි දින රාත්‍රී 10 ට මහ පිරිත් දේශනාව පැවැත්වීම සිදුවේ.

- මීට පෙර අවස්ථාවල පන්සිල් සමාදන් වීම මඟුල් බෙර, හේවිසි පැවැත්වීම මහ පිරිතට පෙර සිදුවූවත් දෙවෙනි දින එය සිදුවන්නේ සූත්‍ර දේශනා ආරම්භ වීමට පෙර ය. ඊට හේතුව එදින විශේෂත්වයක් ගෙන ධම්මවක්ක සූත්‍රය ඇතුළු සූත්‍ර දේශනා පැවැත්වීම යි.
- මහපිරිත් දේශනාවෙන් අනතුරුව සූත්‍ර දේශනා පිළිබඳ අනුශාසනාවක් පැවැත්වීම සිදු වේ.
- අනතුරුව මහසඟරුවනටත් හේවිසි වාදන ශිල්පීන්ටත් පිරිත් පැන් ලබාදීම සිදුකර පන්සිල්හි පිහිටුවා මඟුල් බෙර, හේවිසි වාදනය කොට සූත්‍ර දේශනා ආරම්භ කරනු ලබයි.
- හමාර දේශනාවන් පවත්වා සෙත්පිරිත් දේශනා කොට පන්සිල් සමාදන් කරවා පිං අනුමෝදන් කර පිරිත් පැන් පිරිත් තුල් බෙදාදීමෙන් නිමාවට පත් වේ.

තිස්පැය හතේ හා සති පිරිත

- තිස් පැය හතේ හා සති පිරිත් සම්බන්ධ වාරිත්‍ර විධි රාශියකි. මෙම දෙකෙහි වෙනස වන්නේ කාලය වැඩිවීම පමණි. තිස්පැය හතේ පිරිත රාත්‍රී කාල හතරක් සහ දවල් කාල තුනකින් ද සති පිරිත දින හතකින් ද යුක්ත ය. සමහර අවස්ථාවල දී දින නවයක් ද යොදා ගැනේ. මුල් දිනය හා අවසන් දිනය අතහැර දින හතක් යොදාගනී. සති පිරිත හා තිස්පැය හතේ පිරිත සම්බන්ධ වාරිත්‍රවිධි බොහෝ සෙයින් සෑම පළාතක ම සමාන බවක් දක්නට පුළුවන.
- තිස්පැය හතේ හා සති පිරිත සඳහා සහභාගී වන්නේ උපසම්පදා භික්ෂූන් වහන්සේලා පමණි. පළමු දින පිරිත ජේ කිරීමෙන් අනතුරුව දොරකඩ අස්න ප්‍රකාශය සිදුවන තුරු සාමණේර හිමි නමකට හෝ ගිහි අයෙකුට මණ්ඩපයට ඇතුල්විය නොහැකි ය.
- මෙවැනි පිරිත් දේශනාවන් සිදු කරන්නේ විහාරස්ථානයක හෝ වෙනත් පොදු ස්ථානයක පමණි. නිවෙස්වල සිදුවන්නේ නැත.
- මණ්ඩපය සකස් කිරීමේ දී වෙනත් පිරිතක දී මෙන් නොව සුළු වෙනස්කම් දැකිය හැකි ය. විශේෂයෙන් රාජගහ සහ ඊට සම්බන්ධ ප්‍රධාන ආසන දෙක හෙවත් යුගාසනය මණ්ඩපයේ මධ්‍යයට වෙන්නට සකස්කොට අනෙක් ආසන වටේට තබනු ලබයි.
- අනෙක් පිරිත් දේශනා අවස්ථා මෙන් ම පළමු දින භික්ෂූන් වහන්සේ පිරිත් මණ්ඩපයට වැඩමවීම සිදු කරනු ලබයි. අනතුරුව දැහැන් වට්ටියක් පිළිගන්වා සතියක් හෝ සත්වරුවක් පිරිත් දේශනා කරන ලෙස ආරාධනාව සිදු කරන අතර දොරකඩ අස්න ප්‍රකාශ කර දේවදූත දරුවා හා පරිවාර දූතයන් මහා සංඝරත්නයට භාරදීමේ වාරිත්‍රය මෙහි දී සිදු කරයි.

- ඉන්පසු සතරවරම් දෙවියන් හා ගම්භාර දෙවියන් වෙනුවෙන් ඉදිකළ පහන් පැළ දල්වා හේවිසි ශබ්ද පූජා පවත්වයි.
- පිරිත් පේ කිරීමෙන් පසුව මඟුල් බෙර වාදනය හා හේවිසි ශබ්ද පූජා පවත්වා මහා සඟරුවන පිරිත්භූය අතට ගෙන මහපිරිත දේශනා කරනු ලබයි. සබ්බේ බුද්ධා බලප්පත්තා ගාථාව දේශනා කරනවිට මහා සංඝරත්නය අත ඇති පිරිත්භූය මණ්ඩපයේ උඩ ගැටගැසීම සිදු කරයි.
- තිස් පැය හතේ පිරිත් දේශනාවක දී නම් මහපිරිත් දේශනය අවසන් වනවිට දෙනමක් යුගාසනයට වැඩමවා දේවදූතයා ලවා පිරිතට ආරාධනා ගාථා කියවා දේවාරාධනය කොට යුග දේශනා ආරම්භ කරයි.
- සති පිරිත් දේශනාවක දී මහ පිරිත් දේශනාවෙන් පසුව මහා සංඝරත්නය තුනුරුවන් වන්දනා කොට මණ්ඩපය වසා තබනු ලබයි. නැවත පිරිත ආරම්භ කරන්නේ අළුයම් කාලයේ ය.
- දිනපතා උදේ හයට, සවස තුනට හා රාත්‍රී නවයට මහ පිරිත් දේශනාවන් පවත්වන අතර අන් අවස්ථාවල යුග දේශනා නොකඩවා පැවැත්වේ.
- තිස් පැය හතේ පිරිතක නම් තුන්වන දිනය හා සති පිරිතක නම් හයවන දින තවත් වැදගත් දිනයකි. මෙම දිනය හඳුන්වන්නේ සූත්‍ර දේශනා දිනය වශයෙනි.
- එදින සවස මහ පිරිත් දේශනාවෙන් පසුව මණ්ඩපය හා මල්පැල, පුන්කලස් අලුත් කිරීම සිදු වේ. නාදළු, බුලත් කිනිති, පුවක්මල් කිනිති අළුතින් මණ්ඩපයේ එල්ලනු ලබයි. පිරිත්භූය නැවත ගැට ගැසීමට ගොක්කොළ වට්ටි දූමිම ද සිදුවේ. මණ්ඩපය වටා ඇති පුන්කලස්වලට අලුතින් පොල්තෙල් දමා සකසන අතර එළියේ පහන් පැළ නැවත සකසනු ලබයි.
- තිස්පැය හතේ හා සති පිරිත් දේශනාවල අවසාන දිනය විශේෂ වාරිතුවලින් සමන්විත ය. පෙරදින සූත්‍ර දේශනා අවසන් කොට නැවත යුගදේශනා ආරම්භ වේ.
- අවසන් දින මහා සංඝරත්නය උදේ 9 ට මණ්ඩපයට වැඩමවා මහ පිරිත දේශනා කරනු ලබයි. අනතුරුව අනුශාසනාව දේශනා කරන ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ, දේවාල පත්‍රය භාර ස්වාමීන් වහන්සේ, දේවදූත දරුවා, පරිවාරදූතයන් හා තලගොබය මණ්ඩපයට වැඩම වීම සිදු වේ. ලිත දේශනා කරන ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේටත් අනුශාසනාව දේශනා කරන ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේටත් දේවදූත දරුවාටත් පිරිත්පැන් ලබාදී පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවා ලිත දේශනා කරනු ලබයි. එය දේවාලපත්‍ර භාර ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සිදුකරනු ලබයි.

- ලිඛ දේශනාවෙන් අනතුරුව අනුශාසනා දේශනා කරන ස්වාමීන් වහන්සේ යුග පුටුව පිටුපස සිටගෙන විහාර අස්න දේශනාව කරනු ලබයි. එහි අන්තර්ගත වන්නේ ලංකාවේ පැරණි සිද්ධස්ථාන 275ක නාමාවලියකි. එම නාමාවලිය නම් පොතෙහි අන්තර්ගතවී ඇත.
- මේ අතර කාලය තුළ තවත් විශේෂ වාරිත්‍රයක් ඉටු කරනු ලබයි. එනම් දේවාල තල්පත් සකස් කිරීම යි. දේවාල තල්පත් පහක් සකස් කෙරේ. මෙය දේවාල පත්‍රය භාර ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සකස් කරනු ලබන අතර එහි අන්තර්ගත වන්නේ අසවල් විහාරස්ථානයේ පිරිත් දේශනා පිංකම් පවත්වන බවත් බණ හමාර කරන තැනට සහපිරිවර දෙවියන් සමග පැමිණෙන ලෙස කරන සංඝ ආඥාවකි.
- දේවදූතයා ඇතුළු පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවා දේවාලපත්‍රය දේශනා කිරීම සිදුවන අතර එයින් අදහස් කරන්නේ දෙවියන් වෙත මහා සංඝරත්නය විසින් සිදුකරන සංඝ ආඥාවකි.
- මල්වට්ටි 5ක්, පිරිත් පැන් කොතළයක්, පොල්තෙල් බෝතලයක්, හඳුන්කුරු, කපුරු, දේවාලය වෙත රැගෙන යා යුතුයි. පූජා ද්‍රව්‍යයන් දේවාලයට ඔප්පු කර එම දේවාලස්ථානයේ දී ද දේවාල තල්පත දේශනා කොට මඟුල් බෙර හේවිසි වාදනය කළ යුතු ය. දකුණු පළාතේ දේවාලයේ දී තල්පත දේවදූත දරුවා විසින් කියවනු ලබයි. එසේ ම දකුණු පළාතේ දේවදූතයකු සමග පරිවාර දූතයන් අට දෙනෙකු යොදා ගැනේ.
- දේවාල පෙරහැර විහාරස්ථානයෙන් පිටත් වූ පසු මහා සංඝරත්නය නමස්කාර පාඨයේ පටන් දසධර්ම සූත්‍රය අවසානය දක්වා යුග දේශනා කොට මහ පිරිත් දේශනාවක් සිදුකර නැවතත් යුග දේශනා ආරම්භ කරත්.
- එම යුග දේශනාවන් රාත්‍රී මංගල සූත්‍ර දේශනාව දක්වා සිදුකෙරේ. විශේෂයෙන් දකුණු පළාතේ දේවදූත පෙරහැර විහාරස්ථානයට ගෙවදින අවස්ථාවේ මහාසමය සූත්‍ර දේශනාව පවත්වනු ලබයි. ඊට හේතුව මහාසමය සූත්‍රය ඇසීමට දෙවියන් ප්‍රිය කිරීම යි. එහි ඇතුළත් වන්නේ දෙවියන්ගේ නම්ගොත් පිළිබඳ ව යි. මෙය ඉතා විසිතුරු ලෙස කරන දේශනාවකි.

හේම කඳ

- තිස්පැය හතේ හා සති පිරිත් දේශනාවල හේම කඳ භාවිත කිරීම ද විශේෂ වාරිත්‍රයකි. හේම කඳ යන්නෙන් දෙවියන් සඳහා ගෙනයන කඳ හැඳින් වේ. හේම කඳ සකස් කිරීම ඉතා දක්ෂ යතිවරයෙකුගේ අනුශාසනා පරිදි මහසංඝයා විසින් කරනු ලැබේ. කතරගම දේවාලයේ මුරුතන් කඳ, දළඳා මාළිගාවේ බුද්ධ පූජාව වැඩමවන කඳ ආදර්ශ කොට හේම කඳ සකස් කරති. දේවදූතයා විසින් දේවතල්පත රැගෙන යන්නේ හේමකඳෙනි.

දේවතල්පත් දෙකට නවා සුදු රෙද්දකින් ඔතා මෙය සකස් කර ගැනීම සාමාන්‍ය පිළිවෙත යි. දකුණු පළාතේ මේ සඳහා අලංකාර හේම කදක් සකස් කරනු ලබයි. පොල් පින්තේ පට්ටාවලින් සකසන ලද කේතුවක හැඩය ගත් බඳුන් දෙකක් සකස් කොට අඩි 3ක පමණ පොල් නාරටියක දෙපස ගැටගසා අලංකාර රෙදිවලින් සරසනු ලබයි.

එහි එක් පසෙක දේවතල්පත් හා අනෙක් පස බුලත් කිණිති, නා කිණිති හා පුවක් මල් කිණිති එල්ලනු ලබයි. අනෙක් බොහෝ ප්‍රදේශවල බුලත් කිණිති, නා කිණිති හා පුවක් මල් කිණිති දේවතල්පතෙහි ම මුල් කොණෙහි එල්ලනු ලබයි. මෙසේ අලංකාරයෙන් සකසා ගත් කද හේම කද වශයෙන් ව්‍යවහාර වේ. මෙසේ සකස් කළ හේමකද දේවදූතයා විසින් පෙරහැරෙහි රැගෙන යනු ලබයි. දකුණු පළාතේ හේම කද රැගෙන දේවදූතයා හා පරිවාර දූතයෝ මණ්ඩපය වටා තුන්විටක් පැදකුණු කොට පෙරහැරට එකතු වෙත්. අනෙක් ප්‍රදේශවලදී සිදුවන්නේ ප්‍රධාන දොරටුව අභියස දී අනුශාසනා දේශනා කරන ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ වෙතින් හේම කද ලබාගෙන පෙරහැරට එකතු වීම යි.

දොරකඩ අස්න හා අනුශාසනා අස්න දේශනාව

සති පිරිත් හා තිස්පැය හතේ පිරිත් දේශනාවල අවසාන දින රාත්‍රියෙහි විශේෂිත වාරිත්‍ර විධි අනුගමනය කරනු ලබයි. එදින විශේෂත්වය වන්නේ දොරකඩ අස්න ප්‍රකාශය හා අනුශාසනා අස්න දේශනාව යි. රාත්‍රී දහයට පමණ මහා සංඝරත්නය මණ්ඩපයට වැඩම වීම සිදුවේ. මණ්ඩපයට වැඩම කළ හික්කුන් වහන්සේ පළමු ව එතෙක් දේශනා නොකළ ඉසිගිලි සූත්‍රයේ අවසාන ගාථා දෙක දේශනා කිරීම සිදු කරත්. මෙහි දී එම දේශනාව කිරීමට හේතුව පිරිත් පොතේ මුල් බණවර දෙක හා තුන්වන බණවර සම්බන්ධ කිරීම යි. ඉන්පසු මංගල සූත්‍රය දේශනා කෙරේ. එදිනට මංගල සූත්‍රය පමණක් දේශනා කිරීමට බලපෑ හේතු දෙකකි.

- පිරිත ආරම්භක දිනයේ මහ පිරිත් දේශනාවට රතන සූත්‍රය හා කරණියමෙත්ත සූත්‍රය පමණක් දේශනා කරන ලදී. එදින දේශනා නොකළ මංගල සූත්‍රය අවසන් දින රාත්‍රියේ දේශනා කිරීම.
- අවසන් දින රාත්‍රියේ පිරිත් ශ්‍රවණයට දෙවියන් පැමිණෙන බැවින්, දෙවියන්ට ඇති වූ පැනයක් විසඳීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ මංගල සූත්‍රය ශ්‍රවණයට දෙවියන් ප්‍රිය කිරීම.

මංගල සූත්‍ර දේශනාවෙන් පසුව අනුශාසනා දේශනාව සිදු කරන ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ හා දේවදූත දරුවාත් පරිවාර දූත දරුවනුත් මණ්ඩපයට වැඩම වීම සිදු වේ. එහිදී පළමු ව සිදු කරන්නේ දොරකඩ අස්න, අනුශාසනා අස්න පිළිබඳ ව හැඳින්වීමක් ඇතුළත් අනුශාසනාවක් කිරීම යි. දේවදූත දරුවා හා පරිවාර දූත දරුවන් ඇතුළු ගිහි පිරිස පංචසීලයෙහි පිහිටුවා අනුශාසනා අස්න දේශනා කරන ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේටත් දේවදූත දරුවාටත් පරිවාර දූත දරුවන්ටත් පිරිත් පැන් දෙනු ලබයි. ඉන්පසුව අනුශාසනා දේශනාව ආරම්භ කෙරේ. පළමු ව මණ්ඩපද්වාරයෙහි මිනිසුන් ඇත්දැයි ප්‍රශ්න කරන අතර

දරුවා මිනිසුන් ඇති බව පිළිතුරු දෙයි. දෙවනුව දේවතාරාධනාවට ගියා දැයි විමසයි. පුද පෙරහැරින් දේවතාරාධනාවට ගිය බව දේවදූත දරුවා සඳහන් කරයි. තුන්වෙනුව විමසන්නේ දෙවියන්ගේ පැමිණීම පිළිබඳ ව යි. සතරවරම් දෙවියන් ප්‍රධාන සෑම දෙවියන් ම පැමිණ ඇති බව පිළිතුරු දෙනු ලබයි. ධුතරාජ්‍ය, විරූපි, විරූපාක්‍ෂ, වෛශ්‍රවණ, යන සතරවරම් දෙවි මහරජ දරුවන් ඇතුළු සෑම දෙවියෝ ම සහ පිරිවරින් වැඩිසේක. යනුවෙන් එහිදී සඳහන් කරයි. දොරකඩ අස්න ප්‍රකාශනයෙන් අනතුරුව සිදුවන්නේ අනුශාසනා අස්න දේශනාව යි. මෙයින් සිදුකරන්නේ පිංකම සිදුකිරීමෙන් ලැබූ පිං දෙවියන්ගේ නම්ගොත් ප්‍රකාශ කරමින් අනුමෝදන් කරවීම යි. පිංඅනුමෝදන් වූ දෙවියන්ගේ ආශීර්වාදය පිංකම කරවූ අයට සලසාදීම යි.

පිරිත් හමාර කිරීම

දොරකඩඅස්න හා අනුශාසනාඅස්න දේශනාව අවසන් වීමෙන් අනතුරුව හතර දෙනා වහන්සේ බැගින් වැඩහිඳ ආටානාටිය සූත්‍ර දේශනාව පවත්වනු ලබයි. මෙය හමාර දේශනාව නමින් ද හැඳින්වේ. ඊට ඇතුළත් වන්නේ පිරිත් පොතෙහි තුන්වන හා හතරවන බණවර දෙක යි. හමාර දේශනාවෙන් පසුව සෙත්පිරිත් දේශනාව පවත්වා පන්සිල් සමාදන් කරවා පිං අනුමෝදන් කොට පිරිත් පැන් හා පිරිත් තුල් ලබාදීමෙන් පිරිත හමාර වේ.

ශබ්ද පූජා, පැවැත්වීම හා සම්බන්ධ වාරිත්‍ර

පිරිත් දේශනාවල දී ශබ්ද පූජා, පැවැත්වීම අවස්ථා කිහිපයක දී සිදුවේ. එනම්,

- සධාතුක කරඬුව, පිරිත් පොත් වහන්සේ හා මහා සංඝරත්නය මණ්ඩපයට වැඩමකර වීමේ අවස්ථාව
- පහන් පැල් දල්වන අවස්ථාවේ දෙවියන් වෙනුවෙන් ශබ්ද පූජා පැවැත්වීම.
- මහපිරිත් දේශනාවට පෙර මගුල්බෙර හා හේවිසි, ශබ්ද පූජා පැවැත්වීම මෙය තුන් විටක් පවත්වනු ලබන අතර දකුණු පළාතේ මගුල් බෙරය පමණක් වාදනය කරයි. හත් කෝරළය ප්‍රදේශයේ දී හත්වාරයක් මගුල් බෙර හා හේවිසි ශබ්ද පූජාව පැවැත් වේ.
- ධම්මවක්ක සූත්‍ර දේශනාව ආරම්භ වීමට ප්‍රථමයෙනුත්, මහාසමය සූත්‍ර දේශනාව ආරම්භවීමට ප්‍රථමයෙනුත් නැවත ශබ්ද පූජා පවත්වනු ලබයි. තිස්පැය හතේ හා සති පිරිත් දේශනාවල දී ධම්මවක්ක සූත්‍රය ඇතුළු සූත්‍ර හත ම දේශනා කිරීමේ දී එක් සූත්‍රයක් ආරම්භ වීමට ප්‍රථම ශබ්ද පූජා පවත්වනු ලබයි.
- ආටානාටිය සූත්‍ර දේශනාව ආරම්භ වීමට ප්‍රථමයෙන් ද ශබ්ද පූජා පැවැත් වේ.
- පිරිත් දේශනාව අවසාන වීමේ දී ද මගුල් බෙර සහ හේවිසි පැවැත් වීම සිදු වේ.
- තිස්පැයට වැඩි පිරිත් දේශනා අවස්ථාවල මහ පිරිතට වැඩමවන අවස්ථාව හේවිසි ශබ්ද පූජා මැද සිදු වේ.

- තිස්පැය තුන, තිස්පැය පහ, තිස්පැය හත හා සති පිරිත් දේශනාවල දී උදේ 5.30ට පමණ අළුයම්දුරේ තේවාට ද සවස 2.30 ට ජාම හේවිසි පැවැත්වීම ද සවස 6.00 ට හන්දැදුරේ තේවාට ද සිදු කිරීම විශේෂත්වයක් ගනියි. එසේ ම උදේ, දවල්, හවස, බුද්ධ පූජාවන් පවත්වන අවස්ථාවල ද ශබ්ද පූජා පැවැත් වේ.

යුගාසන දේශනා

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ වැඩමවීමක් සමග මෙරට සම්බුදු සසුන මුල් බැසගත්තේ ය. යුගයෙන් යුගය වැඩසිටි මහරහතන් වහන්සේලා ප්‍රමුඛ මහ සඟපරපුර සම්මා සම්බුද්ධ සාසනය දිවි හිමිකොට ආරක්ෂා කරගත්කල් හි එසේ බුදුදහම මහජනයාට සමීප කරවීමට විවිධ ධර්මෝපක්‍රම භාවිත කිරීමට යුගකාරක මහතෙරුන් වහන්සේලාට සිදුවිය. එහි එක් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස යුගාසන බණ හෙවත් ආසන දෙකේ බණ සිංහල ජන සමාජයට දායාද වී තිබේ.

යුගාසන ධර්ම දේශනා ක්‍රම මහනුවර යුගයේ සිට පැවතෙන්නකි. ඒ යුගය වනවිට පිරිහී තිබූ ශාසනය නගාසිටුවීමට යොදාගත් එක් උපක්‍රමයක් ලෙස ද මෙම යුගාසන දේශනා ක්‍රමය හැඳින්විය හැකි ය. බුද්ධ දේශනාවන්හි සහ මහා ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාගේ දේශනාවන්හි එන සංවාදශීලී දේශනා මෙයට පූර්වාදර්ශ වන්නට ඇත.

යුගාසන ධර්ම දේශනාව සකස්කොට තිබෙන්නේ පැරණි සිදුවීමක් ආදර්ශයට ගනිමිනි. එනම්, සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසකට පසුව, සිදුකළ ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව යි. මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ ප්‍රශ්න විමසූ ආකාරයත් ආනන්ද මහරහතන් වහන්සේ ඒවා විසඳූ ආකාරයත් මෙහි දී සැලකිල්ලට ගෙන ඇත.

පෙළ අටුවාවල එන ප්‍රවෘත්ති විමසිල්ලෙන් බලනවිට පෙනීයන්නේ පෙර දේශනා විධි තුනක් පැවති බව යි.

- 01. ඔසාරණ (පදභාන) - පාලියෙන් දේශනා පාඨ කීම
- 02. කථන - අර්ථ දැක්වීම
- 03. සරහඤ්ඤ - සම්මත විරිත්වලට අනුව මධුරස්වරයෙන් ධර්ම පාඨකීම

යනුවෙන් යුගාසන ධර්ම දේශනාවක දී මෙම ක්‍රම තුන ම භාවිත වේ.

යුගාසන ධර්ම දේශනා පිළිවෙළ

යුගාසන දේශනාවක දී පළමුවෙන් ම දේශනාව පවත්වන ශාලාවෙහි උඩුවියන් බැඳ සරසා ඒ මැද වජ්‍රාසන නමින් හඳුන්වන විශේෂ ආසන දෙකක් එක් ආසනයක් නැගෙනහිරට මුහුණලාත් අනෙක ඊට දකුණු පසින් උතුරට මුහුණලාත් පැණවීම සිරිත ය. රාත්‍රී කාලයෙහි නිසි සමය උදාවූ පසුව දේශකයන් වහන්සේලා පුද සිරිත් ගෞරව සහිතව වැඩමවීම යි. එහි දී උන්වහන්සේලා ප්‍රධාන ආසනය ඉදිරියෙහි සිට පිරිස දෙසට හැරී සිටගෙන ම,

ඉවජතං පත්තීතං කුශාං බිප්පමෙව සමිජ්ඣකු
සබ්බෙ පුරෝනතු චිත්ත සංකප්පා වන්දො පණණරසො යථා

යන ගාථාවෙන් පිරිසට ආශීර්වාද කරත්. ආසනවල වැඩසිටින්නේ ඉන් අනතුරුව ය. යුගාසන දේශනාව කරන ආසන සම්පූර්ණයෙන් ම ආවරණය කිරීම ද සිරිතකි. පිරිස අතරෙහි සිටින සුදානම් වූ අයෙක් ආසන ඉදිරියෙහි දොහොත් මුදුන් දී වැදගෙන මිහිරි වූ ස්වරයෙන් පාලි පද්‍යයෙන් පන්සිල් ආරාධනාව අනතුරුව සිදුකරයි.

සුබ්බ නිලෝ නිරුමෙන් උදයාසල
සැඩ කිරණින් දිළි මුළු දෙරණේ
නිබ්බ කසුන් බඳුනේ පිරුණා මත
දෙවි සමුදා පිළිගත් බැතිනේ
අබ්බ පුරේ අම සම්පත් ගෙනදෙන
මුනිරජ වදහල පෙළ දමිනේ
සබ්බ මෙතැන් සතහට පන්සිල්
දෙවනා ලෙස නමදිමු යති සඳුනේ

යනාදී සුමිහිරි පද්‍යයන් මෙහි දී භාවිත කෙරේ. ආරාධනාවට අනුව දකුණුපස ආසනයේ වැඩසිටින දේශකයන් වහන්සේ පිරිස පන්සිල්හි පිහිටුවත්. පන්සිල් සමාදන් වූ පසු ධර්ම දේශනාව සඳහා ආරාධනා කරන්නේ ද ලලිතවත් වූ ගද්‍ය පද්‍ය පාඨයන් ප්‍රකාශ කරමිනි.

ගගන තල මැද දිලෙන පුන්සඳ ලෙසට බැඳි සුදු	වියන්
අවට වට කරු විලස බබලන අඳුරු දුරු කරලා	පහන්
රුවට වගුරුළු පෙළට මල ලොඹු දොරටුවල සැඳි පුන්	කලස්
එමැද වැඩහුන් බණ අසුන් පිට යතිඳු පා වැදලා	කියම්
දිනා මුනිමරගනා බිඳ බුදු වුණා දෙසු දම් තිසර	ණා
සනා දුක් සනසනා සච්ඡත සසර සයුරෙන් ගොඩල	නා
ගුණා කර දෙසු දහම් අමරස පොවන මෙන් දෙසනා	මෙනා
මනා සිත් පින පිනා ඔබ වෙත කරමු වැඳ	ආරාධනා

“ශ්‍රීමත් මධුරෝදාර ගමිහිරි ධීරවීර වික්‍රම ප්‍රනාල..... ප්‍රචර නෛකගුණ ගණානුභාවෝත්පන්න පතල සිරි පතල කර විපුල වූ සකල සුරනර බඹුන් පැළැඳි හිස කිරුළුවන් විකල පත් මිසඳුටුන් එකම සිරි පා පියුම් ඔවුන් හිස පළඳවා කෙලෙස් රුපු බිඳ හැර සොර මරුන් සුන්කරා නිවන්සිරි පුරපුරා ලොචකුරා බුදු වූ භාග්‍යවත් තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කර වදාරණ ලද්දාවූ සුවාසු දහසක් ධර්මස්කන්ධයන්

අතුරෙන් මෙම තුන්යම් රාත්‍රිය මුළුලෙහි දහම් දෙසනු පිණිස උදාර කර ශ්‍රද්ධාදීන් සමන්විතව විසිතුරු කොට කරවන ලද නිර්ජරවන් ශ්‍රී විභූති ඇති මෙම ධර්ම ශාලාවෙහි පනවන ලද ධර්මාසනාරූඪව වැඩහුන්නා වූ පින්වත් ස්වාමීන් වහන්ස,

“නෙක දිවා සාද්ධි ප්‍රතාප ශෝභිත වූ ධාතරාජ්ඨ-විරූඪ විරූපාක්‍ෂ වෛශ්‍රවණ යන සතර වරම් දෙවි මහ රාජෝත්තමයන් වහන්සේලා ප්‍රමුඛ කොට ඇති සියලු ම දිව්‍යරාජ සමූහයාට ද අද මෙතැන්හි රැස්වූ සකල ශ්‍රද්ධාවන්ත සත්පුරුෂාදීන්ට මෙම පින්කම කරවීමට ඇතුළත් වූ දායක මූලිකකාරකාදීන්ට ද ඔබ වහන්සේට ද මට ද අපට ද අප සියලු දෙනාගේ ගුරුවර දෙමව්පිය ඤාති මිත්‍රාදීන්ට ද මතු ස්වර්ගාපවරහ සම්පන්නි ප්‍රතිලාභයට පැමිණෙන පිණිස අභිප්‍රායානුකූල වූ විසිතුරු මධුර ධර්මයක් දේශනා කර වදාළ මැනවි.....

මේ ආදී ආරාධනාව එක් අයෙකු හෝ කිහිපදෙනෙකු විසින් කරන අවස්ථා ද ඇත.

ධර්ම දේශනාව මෙතැන් සිට ඇරඹෙයි. පළමු කොට ප්‍රධාන ආසනයේ දේශකයන් වහන්සේ නමස්කාර පාඨයෙන් පටන්ගෙන රත්නත්‍රය නමස්කාර ගාථා පන්තියක් හා සංග්‍රහ පාඨයන් මිහිරි තාලයට කියමින් පිරිස ප්‍රබෝධමත් කරත්. ඉන් පසු දකුණු පස ආසනයේ දේශකයන් වහන්සේ තමා වෙත වූ බණ පොත බලාගෙන තමන් වෙත නියම කරගත් සූත්‍රයේ නිදාන පාඨය කියවා එහි එක් එක් පදය අනුව ඉදිරිපත් කරනවිට අනෙක් ආසනයෙහි දේශකයන් වහන්සේ කර්ණරසායන වාක්‍යවලින් එහි අර්ථය දේශනා කරත්.

මෙම යුගාසන දේශනාව තුන්යම් රාත්‍රිය පුරා ම සිදු කරන්නකි. දේශනාවෙහි එක් කොටසක් නිමකිරීමෙන් පසු විවේකයක් ලබාදෙයි. එම විවේක කාලය පුරා හේවිසි ශබ්ද පූජාව සිදුකරන අතර එය යාමය ගැසීම ලෙස සැලකේ. යාමය ගැසීමෙන් පසුව සූත්‍රයට අර්ථ කියූ දේශකයන් වහන්සේ ම එම සූත්‍රය ඇසුරු කොට සවිස්තර ධර්ම දේශනාව පවත්වන අතර ආසනය ඉදිරියේ වාඩි වී වැඩිහිටි ගිහි පින්වතෙකු විසින් දේශකයන් වහන්සේගේ වචනයක් පාසා පිළිවදන් දීමේ සිරිතක් ද ඇත. කාලයට අනුව වරින්වර යාමය ගසන අතර සූත්‍ර ධර්ම විස්තර දේශනාවන් සිදුකර අවසානයේ මෙමත්‍රය වර්ණනාව සිදු කරයි.

මෙමත්‍රය බුද්ධ වර්ණනාව

ශ්‍රීමත් ශ්‍රීපති ශ්‍රීමත් ප්‍රජාපති මොලී මනුභානු ප්‍රභාසුර ශ්‍රීපාද පඬිකිති ඇති අප ත්‍රෛලෝක තිලක තිලෝගුරු හඟවත් අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධ සර්වඥ රාජෝත්තමයාණන් වහන්සේ මෙයට විසතාසඬිඛ්‍ය කල්ප ලක්‍ෂයකින් මත්තෙහි අසරණ සරණ සසර සැරිසරණ සේක් දෙන දනහට ලෝභයෙන් දන නිසා සවිසතුන් වෙත උතුම් කරුණාවෙන් පිරුණාවූ මවිසමග නැව්නැගී අවිකකා රැච්චදව උෟම් මැඩ ගවිගණන් ගෙවා ගොස් යන්ට ගිය නැව යන්ට ගියගමන් වළකා සුන් කළහ.

මෙසේ පවත් වේගයෙන් එවන් නැව රුවල් ජල ගැලූ සඳ නිවන් පුර යන්නාට පෙරනිමිති දක්වන්නා සේ මව් කර හොවාගෙන මුදුවල පීනමින් අනාගාමී බඹ අයදීමින් ලොච්ඡුරා බුදුබැව් ප්‍රාර්ථනා කළ සේක.

මෙසේ පුරිත පාරමිතා ධර්මයන් ඇති මාගේ මාගේ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කර වදාරණ ලද ශ්‍රී සද්ධර්මය නම් පංචවස්ස සහස්සානි සහස්සානං සත්තාහං අමතං මහා නිධානං සවාපිකා භවිස්සන්ති යන්නෙන් පස්වා දහස් අවුරුදු මුළුල්ලෙහි නිමානැති සතුන් හට අමාමහ නිවන් සිරි සාධා දී ලන සේක.....

මෙම ක්‍රියා වර්ණනාවෙන් පසුව දායකවරු දේශකයන් වහන්සේට පිරිකර පූජා කිරීමෙන් අනතුරුව සියලුදෙනා ම පන්සිල්හි පිහිටුවා පින් අනුමෝදන් කර දේශකවරු ආසනයෙන් බසිති.

යුගාසන දේශනාවන්හි සාමාන්‍ය පිළිවෙළ මෙය වුවත් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පුදසිරිත්වල යම් යම් වෙනස්කම් දැකිය හැකි ය. ආසන පහේ දේශනා, ආසන හතේ දේශනා පවා අතීතයෙහි සිදුකර ඇත.

අභ්‍යාස

01. පිරිත් දේශනා වර්ග නම් කරන්න.
02. තිස්පැයේ පිරිත් දේශනාවක මූලික කටයුතු ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කරන්න.

පැවරුම

01. දොරකඩ අස්න අනුශාසනා කොටසක් ශිෂ්‍ය සමිතියේ ඉදිරිපත් කරන්න.
02. යුගාසන ධර්ම දේශනාවක ආරාධනා කොටස ශිෂ්‍ය සමිතියේ ඉදිරිපත් කරන්න.